

**สรุปผลการประชุม 26th Conference of the OIE Regional Commission for Asia,
the Far East and Oceania
ระหว่างวันที่ 16-20 พฤศจิกายน 2552
ณ เมืองเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน**

1. การประชุม OIE Regional Seminar on Good Governance for Veterinary Services

การประชุม OIE Regional Seminar on Good Governance for Veterinary Services ได้จัดขึ้นก่อนการประชุม 26th Conference of the OIE Regional Commission for Asia, the Far East and Oceania มีผู้เข้าร่วมการประชุมจากผู้แทนของประเทศสมาชิก OIE (OIE Delegate) จำนวน 27 ประเทศ และผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์จากองค์กรต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุงระบบสุขภาพสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพสัตว์ ความมั่นคงทางอาหาร ความปลอดภัยของอาหาร ซึ่งสามารถช่วยลดความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์และสัตว์ ตระหนักถึงความจำเป็นของหน่วยงานบริการทางสัตวแพทย์ในการนำนโยบายและมาตรการควบคุมโรคสัตว์ที่เหมาะสมไปใช้ โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานและคู่มือด้านสุขภาพสัตว์ของ OIE ความจำเป็นของระบบ Good Governance ของหน่วยงานบริการทางสัตวแพทย์ (ประกอบด้วยนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ทรัพยากรบุคคลและแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมในการปรับปรุงสุขภาพสัตว์) และความจำเป็นในการประเมินคุณภาพระบบ National Veterinary Services ให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ OIE โดยใช้ PVS tool และ Gap analysis โดยสรุปสาระสำคัญจากการประชุม ดังนี้

(1) การบรรยายในหัวข้อนโยบายของ OIE ต่อระบบ Good Governance ในการสร้างความมั่นใจต่อสุขภาพของมนุษย์และสัตว์ มาตรฐานระหว่างประเทศของ OIE และคุณภาพของหน่วยงานบริการทางสัตวแพทย์ และ Performance of Veterinary Services (PVS)

(2) ที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุม OIE Regional Seminar on Good Governance for Veterinary Services ดังนี้

- ประเทศสมาชิกควรยกระดับกฎระเบียบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพสัตว์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศและคู่มือของ OIE

- หน่วยงานบริการทางสัตวแพทย์ของประเทศสมาชิกในภูมิภาคควรได้รับการสนับสนุนในการสร้างความเข้มแข็งที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านสุขภาพสัตว์ เช่น จัดการฝึกอบรม หลังจากประเทศสมาชิกได้รับการตรวจประเมินคุณภาพของระบบการบริการทางสัตวแพทย์ โดยใช้ OIE-PVS tool การวิเคราะห์หาช่องว่างและจุดอ่อนของระบบ (gap analysis)

- ผู้บริหารระดับนโยบาย (Policy maker) ของประเทศสมาชิกควรเล็งเห็นความสำคัญของหน่วยงานบริการทางสัตวแพทย์ โดยให้มีการประสานและร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคสัตว์ รวมทั้งโรคสัตว์ติดคน (zoonoses)

2. การประชุม 26th Conference of the OIE Regional Commission for Asia, the Far East and Oceania

มีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งหมด 112 คน ประกอบด้วยผู้แทนของประเทศสมาชิก OIE จำนวน 27 ประเทศ เจ้าหน้าที่อาวุโส 6 คน จากองค์การระดับภูมิภาคและนานาชาติ และผู้เข้าร่วมสังเกตการณ์จากองค์การต่างๆ 6 คน ที่ประชุมได้ทำการเลือกประธานในการประชุมฯ คือ Dr Zhang Zhongqiu (สาธารณรัฐประชาชนจีน) รองประธานฯ คือ Dr Herath Mudiyansele Swarnalatha (ศรีลังกา) และผู้จัดรายงานการประชุม คือ Dr Andy Carrol (ออสเตรเลีย) โดยสรุปสาระสำคัญจากการประชุม ดังนี้

(1) รายงานสถานการณ์โรคระบาดสัตว์ของภูมิภาคในปี 2008 และ 6 เดือนแรกของปี 2009 บรรยายโดย Dr Francesco Berlingieri (OIE Animal Health Information Department) ซึ่งอ้างอิงมาจากรายงานระดับชาติที่จัดเตรียมโดยประเทศสมาชิกในภูมิภาค และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้ง immediate notification และ follow-up report ของ World Animal Health information System (WAHIS) โดยกล่าวรายละเอียดสถานการณ์ของโรคสัตว์สำคัญ 8 โรค คือ โรคปากและเท้าเปื่อย โรคคหิวหวัดสุกร โรค peste des petits ruminants โรค sheep pox/goat pox โรคไข้หวัดนก โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 โรคจุดขาว และ white tail disease รวมทั้งผลสรุปของแผนรับสถานการณ์ฉุกเฉิน (contingency plan) และการซ้อมแผน (simulation exercises) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- OIE ได้ลงมติรับรอง Resolution No.19 เกี่ยวกับรายชื่อของประเทศสมาชิกที่ได้รับการรับรองสถานะว่าปลอดจากโรคปากและเท้าเปื่อย ตาม Chapter 8.5 ของข้อกำหนดสุขภาพสัตว์บก ทั้งนี้ OIE สนับสนุนกิจกรรมร่วมกันระหว่างภูมิภาคในโครงการ SEAFMD เพื่อการควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อย

- โรค peste des petits ruminants ก่อให้เกิดอัตราการตายสูงในแกะและแพะ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก เนื่องจากทำให้ผลผลิตลดลงและเกิดข้อกีดกันทางการค้า ประเทศสมาชิกบางส่วนมีนโยบายการใช้วัคซีน เช่น ประเทศอัฟกานิสถาน บังกลาเทศ อินเดีย อิหร่าน อิรัก เนปาล และปากีสถาน ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์โรคระบาดสัตว์ของแต่ละประเทศ

- โรคไข้หวัดนก มีการรายงานประเทศที่ไม่พบโรคนี้ในปี 2009 คือ ประเทศอิหร่าน ปากีสถาน ไทย เกาหลี และพม่า OIE พิจารณาแล้วเห็นว่า การตรวจพบโรคระยะต้นและการแจ้งเตือนเป็นจุดสำคัญในการจัดการโรคที่มีประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายครอบคลุมทั้งในสัตว์ปีกเลี้ยงและสัตว์ป่า ทั้งนี้การใช้วัคซีนเป็นวิธีการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นมาตรการฉุกเฉินตอบสนองต่อการระบาดของโรค หรือใช้เป็นมาตรการประจำใน endemic area ทั้งนี้

นโยบายดังกล่าวควรมีการพิจารณาอย่างระมัดระวังและขึ้นอยู่กับสถานการณ์ด้านระบาดวิทยาของแต่ละประเทศด้วย

- โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ไม่ได้กำหนดอยู่ในบัญชีรายชื่อโรคของ OIE และได้แจ้งโรคนี้ต่อ OIE ว่าเป็นโรคอุบัติใหม่ พบสุกรป่วยจากโรคนี้ในประเทศออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน และอินโดนีเซีย โดยส่วนใหญ่พบโรคนี้จากการตรวจเฝ้าระวังโรค (surveillance) ในประเทศ ทั้งนี้จากปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ในมนุษย์ OIE จึงได้สนับสนุนให้ประเทศสมาชิกทั้งหมดควรเริ่มดำเนินการเฝ้าระวังโรคในสุกรหรือในสัตว์ที่มีความไวต่อโรค

- โรค white tail disease เป็นโรคที่ก่อให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างในการเลี้ยงกุ้งน้ำจืด และได้ถูกกำหนดในบัญชีรายชื่อโรคสัตว์น้ำของ OIE และได้มีการแจ้งการระบาดของโรค ตั้งแต่ปี 2008 โดยมีรายงานการเกิดโรคในประเทศออสเตรเลียและไทย ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ของ OIE ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับโรคนี้ เนื่องจากขาดข้อมูลทางเทคนิคหรือไม่ได้กำหนดโรคนี้ในแผนการเฝ้าระวังระดับชาติและขั้นตอนการแจ้งเตือน ทั้งนี้ OIE ได้ตีพิมพ์คู่มือการชันสูตรโรค white tail disease (ปี 2009) และจัดตั้งห้องปฏิบัติการอ้างอิงของ OIE สำหรับโรคนี้แล้ว

(2) การบรรยาย เรื่อง Technical Item I: Influenza development, including H1N1, surveillance and post-vaccination monitoring of H5N1 บรรยายโดยศาสตราจารย์ Hiroshi Kida จาก the Research Center for Zoonosis Control and Graduate School of Veterinary Medicine มหาวิทยาลัยฮอกไกโด ซึ่งได้ทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจสถานการณ์ปัจจุบันของโรคไข้หวัดใหญ่รวมถึงไข้หวัดนก (Influenza development, including H1N1, surveillance and post-vaccination monitoring of H5N1) ของประเทศสมาชิก โดยมีรายละเอียดดังนี้

- มาตรการที่ใช้ในการควบคุมโรคไข้หวัดนก คือ การทำลายสัตว์ การทำลายสัตว์บางส่วน และให้เงินทดแทน การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ ทำการปิดตลาดนัดค้าสัตว์ปีกในระหว่างที่มีการระบาดของโรค การใช้วัคซีน และการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน

- ประเทศจีน อินโดนีเซีย ปากีสถาน และเวียดนาม ใช้วัคซีนเป็นหนึ่งในมาตรการควบคุมโรคไข้หวัดนก และได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์เพื่อหยุดการใช่วัคซีน (Vaccination exit strategy) รวมทั้งการเฝ้าระวังและตรวจติดตามหลังจากการใช่วัคซีนในประชากรสัตว์ปีกของแต่ละประเทศ

- การใช่วัคซีนไข้หวัดนกเป็นหนึ่งในมาตรการป้องกันและควบคุมโรคในสถานการณ์เฉพาะ ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานของ OIE รวมทั้งสอดคล้องกับคู่มือยุทธศาสตร์การใช่วัคซีนที่พัฒนาโดย OIE และ FAO (the OIE/FAO Global Strategy for Prevention and Control of H5N1 Highly Pathogenic Avian Influenza) โดยการใช่วัคซีนไม่ใช่มาตรการที่ใช้แทนการทำลายสัตว์ ทั้งนี้ควรดำเนินมาตรการต่าง ๆ ร่วมกัน

- ประเทศสมาชิกเห็นควรให้ OIE พัฒนามาตรฐานเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดในสัตว์ ทั้งนี้ประเทศเวียดนามได้เสนอให้ OIE พัฒนาคู่มือด้านเทคนิคเกี่ยวกับการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก ภายใต้สภาพการณ์ใช่วัคซีน

- The joint OIE and FAO world scientific network for the control of animal influenza (OFFLU) ได้จัดเตรียมผู้ช่วยด้านเทคนิคและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสนับสนุนประเทศสมาชิก ในการตรวจวินิจฉัย เฝ้าระวัง และควบคุมโรคไข้หวัดในสัตว์ รวมทั้ง OIE ได้พัฒนา Laboratory Twinning concept เพื่อปรับปรุงความสามารถในการตรวจวินิจฉัยในระดับภูมิภาค ทั้งนี้การเฝ้า ระวังโรคไข้หวัดในสุกรมีความสำคัญในประเทศสมาชิกที่โรคไข้หวัดนกยังคงหมุนเวียนอยู่ในพื้นที่

- ประเทศสมาชิกได้สอบถาม OIE ว่ากรณีตรวจพบ H5N1 seropositive ต้องรายงานไป ยัง OIE หรือไม่ ทั้งนี้ Dr Bonbon (รองประธานฯ ของคณะกรรมการสุขภาพสัตว์บก) ได้ชี้แจง ว่าหากตรวจพบระดับภูมิคุ้มกันในสัตว์ปีก โดยตรวจไม่พบแอนติเจน ไม่มีความจำเป็นต้องทำลาย สัตว์ นอกจากนี้หากตรวจพบเชื้อไวรัสไข้หวัดนก low pathogenic ชนิด H5 และ H7 ต้องรายงาน ไปยัง OIE

- Dr Bernard Vallat ได้ให้ข้อมูลว่า OIE ได้จัดทำเอกสารฉบับใหม่เกี่ยวกับ Pandemic Influenza H1N1 2009 และเอกสารที่จัดทำร่วมกับ FAO, WHO และ WTO เพื่อให้หน่วยงาน บริการทางสัตวแพทย์ของประเทศสมาชิกร่วมกันใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้กับผู้บริหารระดับนโยบายและประชาชน รวมทั้งได้กล่าวถึงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้าน สุขภาพสัตว์และสาธารณสุขภายใต้แนวคิด One World, One Health (OWOH) ทั้งระดับชาติและ ภูมิภาค ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การควบคุมโรคสัตว์ติดคนประสบความสำเร็จ

(3) การบรรยาย เรื่อง Technical Item II: The development of disease-free zones for equine diseases, including the example of china บรรยายโดย Dr Gadner Murray โดยมี รายละเอียด ดังนี้

- OIE โดยคณะกรรมการวิทยาศาสตร์ (Scientific Commission) มีแนวคิดในการเพิ่ม โรคเฉพาะของม้าในระเบียบปฏิบัติของ OIE ในการรับรองสถานะปลอดโรค โดยเริ่มจากโรค African Horse Sickness และ Glanders

- ผู้เชี่ยวชาญของ OIE ได้จัดเตรียมข้อเสนอแนะทางเทคนิคเกี่ยวกับแผนโครงการในการ จัดตั้ง Equine Disease Free Zones (EDFZ) รวม 13 โรค ในเมือง Guangzhou และ Nanjing ซึ่ง ใช้ในกีฬาขี่ม้าของการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 16 ในเดือนพฤศจิกายน 2010 ผู้เชี่ยวชาญ ได้จัดทำและส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของประเทศไทย ทำการศึกษา ภูมิศาสตร์ เยี่ยมชมสถานที่ตั้งและห้องปฏิบัติการ และจัดประชุมหารือร่วมกับภาครัฐบาลและ ภาคอุตสาหกรรมกีฬาขี่ม้า ทั้งนี้กระทรวงเกษตรของจีนได้จัดทำระบบและทำการประเมินเขต ปลอดโรค (self declaration) สำหรับโรคในม้า ซึ่งผลสรุปจากการประเมิน พบว่าสามารถจัดตั้ง เขตปลอดโรคในเมือง Guangzhou ได้ นอกจากนี้จีนได้จัดทำข้อกำหนด quarantine and health requirements for competing horses of the 16th Asian games in the people's republic of China เพื่อให้ประเทศที่ต้องการนำม้าเข้าแข่งขันปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าว

- ประเทศจีนได้ทำการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยา โดยการสุ่มตรวจตัวอย่างซีรัมของม้า รวมทั้งของสุกรและโคในพื้นที่ และได้เริ่มการสำรวจแมลงพาหะนำโรคและสัตว์ป่าที่สงสัย ระหว่าง

เดือนพฤศจิกายน 2008 - เดือนกรกฎาคม 2009 ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามีขุยมะพร้าว นกป่า และค้างคาวอยู่ในพื้นที่ แต่ผลการตรวจไม่พบโรคตามบัญชีรายชื่อโรคที่กำหนด

- ประเทศสมาชิกได้ร้องขอให้ OIE ทำการรับรองเขตปลอดโรคในม้า (OIE officially recognizing EDFZ) ทั้งนี้ OIE ได้ชี้แจงว่าไม่สามารถกระทำได้ในตอนนี้ แต่สำหรับเหตุการณ์เฉพาะ เช่น การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ OIE สามารถช่วยสนับสนุนประเทศสมาชิก โดยส่งทีมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำแนะนำและข้อเสนอทางเทคนิคในการจัดตั้งเขตปลอดโรคในม้า

(4) การรายงานผลการดำเนินการของคณะกรรมการสุขภาพสัตว์บก (Terrestrial Animal Health Standards Commission) และคณะกรรมการสุขภาพสัตว์น้ำ (Aquatic Animal Health Standards Commission) โดยได้นำเสนอขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ให้ข้อมูลข้อกำหนดและประเด็นสำคัญที่มีการพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการฯ ในช่วงเดือนกันยายนที่ผ่านมา และข้อกำหนดที่มีการจัดลำดับความสำคัญลำดับต้นๆ ในการจัดทำ เช่น ข้อกำหนดเรื่องสวัสดิภาพสัตว์ในระดับฟาร์ม (ไก่เนื้อและโคเนื้อ) การป้องกันความเสี่ยงจากอาหารสัตว์เลี้ยงที่ผ่านกระบวนการให้ความร้อน การฆ่าสัตว์น้ำที่เลี้ยงเพื่อเป็นอาหารของมนุษย์ และข้อกำหนดเรื่องโรค abalone herpes-like virus นอกจากนี้ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของคณะกรรมการฯ โดยเฉพาะการพิจารณาข้อคิดเห็นของประเทศสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่มีกษัตริย์เหตุผลและข้อมูลทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนทำให้ยากต่อการพิจารณา ทั้งนี้ผู้บรรยายได้แจ้งการเขียนร่างข้อกำหนดเพื่อขอข้อคิดเห็นจากประเทศสมาชิก เพื่อใช้พิจารณาในการประชุมคณะกรรมการฯ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ต่อไป

(5) การนำเสนอกิจกรรมของ OIE Regional Commission for Asia, the Far East and Oceania, the Regional Representation for Asia and the Pacific และ the OIE Sub-Regional Representation for South-East Asia โดย Dr Ronello Abila ซึ่งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม 2 โครงการ คือ the South East Asia Foot and Mouth Disease (SEAFMD) campaign ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจาก AusAID และโครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานบริการทางสัตวแพทย์

(6) การนำเสนอผลงานโดยองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ เช่น สมาคมพิทักษ์สัตว์แห่งโลก (World Society for the Protection of Animals; WSPA) ซึ่งมีเป้าหมายในการส่งเสริมสวัสดิภาพสัตว์ในประเทศแถบเอเชีย โดยได้นำเสนอข้อมูลการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติต่อสัตว์อย่างมีมนุษยธรรม ซึ่งเน้นที่โรงฆ่าสัตว์ นอกจากนี้ได้มีการผลักดันให้มีการบรรจุหลักสูตรด้านสวัสดิภาพสัตว์ในโรงเรียนสัตวแพทย์อีกด้วย

(7) การบรรยายอื่นๆ เช่น OIE Strategic Plan and OIE Global Programme of Strengthening Veterinary Services (including PVS, GAP Analysis, legislation, communication and management support in the Region)